

Νίκος Σάμαρης

Όσοι με τον χάρο γιναν φίλοι

με ένα τσιγάρο φύγανε στα χείλη. Δυο τσιγάρα στην ίδια φωτιά έκανε ο πατέρας μου ο Μιχάλης και σε τρία λεπτά έφυγε ήσυχος στα 102 του. Δυστυχώς δεν τον αποχαιρετίσαμε σύμφωνα με τις εντολές του. Στην εφδομηντάχρονη συμβίωση με τη μάννα μου στην ερημιά της Στροφιλιάς, την βρίσκανε σαν ταβλαδόροι που μαλώνουν , κάνοντας κόντρες, ποιος είναι ο πιο έξυπνος , πιο κοινωνικός, πιο αγαπητός, ποιος αδικήθηκε από το γάμο, ποιανού μοιάσανε τα παιδιά Στο παιχνίδι η μάννα μου τον προκάλεσε ότι θα βγάλω επικήδειο λόγο μόνο σε αυτή. Αυτό το παιχνίδι, ικανοποιώντας ανομολόγητη επιθυμία της το φέρνω ισοπαλία

Μέχρι τα 67 μου, είχα την τύχη να με φωνάζει η μάννα μου παιδί μου. Όταν στα 102 της έφυγε πήρα παράταση στην κλάση του μεγάλου παιδιού από τον πατέρα μου μέχρι τα 71 μου. Τώρα που άλλαξα κλάση το πειραχτικό του γιού μου γεια σου ρε γέρο ηχεί διαφορετικά.. Ευτυχώς το σεντούκι της μνήμης μου είναι γεμάτο εικόνες

Κοιτάξτε μια πανέμορφη ανατολή. Ένα παιδί έχει καρφωμένο το βλέμμα του στον ήλιο που ξεμυτίζει στην κορυφή του Φιλοκαλιώτικου βουνού. Η αλήθεια είναι ότι το εξάχρονο δεν απολαμβάνει την ανατολή - αυτό τη φύλαξε για τα 71 του - αλλά κρύβει με το χέρι στο μέτωπο τον ήλιο που τον εμποδίζει να δει στον καρόδρομο τον πατέρα του με τον αχώριστο αδελφό του τον Πετράκη να γυρίζουν από το κυνήγι στη Λάμη. Ποτέ δεν κατάφερα να μετρήσω πρώτος το κυνήγι γιατί με προλάβαινε στο τρέξιμο ο αδελφός μου.

Απόγευμα μετά τον μεσημεριανό ύπνο ολόκληρη οικογένεια σταυροπόδι επάνω σε μια τραγάτα τρία μέτρα ύψος γύρω από ένα ταψί με ένα μαύρο κιτρινοκυκλο καρπούζι. Περιμένω ανυπόμονα να μοιράσει ο πατέρας την καρδιά στα τέσσερα. Η καρδιά ενός καρπουζιού στη δροσιά μιας τραγάτας από τα χέρια του πατέρα, κάτι σαν το νέκταρ των θεών.

Στο δρόμο του Κουνουπελιού караβάνια τα κάρα των οριολιτών που κατασκηνώνουν πρώτοι με χορτοκαλύβες στην παραλία. Το Κουνουπέλι έγινε οριολιτική πολιτεία και εμείς περιμένουμε το αλώνισμα. Επιτέλους, σήμερα πάμε στην καλόγρια να κόψουμε φτέρη για την καλύβα. Το κάρο παραφορτώθηκε σε τρία μέτρα ύψος, ο πατέρας οδηγεί χαμηλά από την λάντζα και εγώ στην κορυφή χοροπηδάω ευτυχισμένος προσπαθώντας να πιάσω τον θεό.

Εδώ ο πατέρας σκίζει ένα κούτσουρο σε δαδιά. Χειμωνιάτικο απόβροχο, η βραδιά προβλέπεται γλυκιά, τα σφαλιγγάρια θα σκαρίσουν στο δάσος και η οικογένεια θα βγει για μάζεμα. Το αναμμένο δαδί επάνω σε ένα ειδικό αυτοσχέδιο εργαλείο, πυριά το λέγανε, φωτίζει τη νύχτα σε δέκα μέτρα απόσταση. Στο δάσος σηκώνεται ανάσταση από αναμμένες πυριές. Ο πατέρας φωτίζει με την αναμμένη πυριά παραφορτωμένους με ένα ντορβά δαδιά για ανεφοδιασμό και εμείς τρέχουμε από σκίντο σε σκίντο. Τα γκρουπ ανταγωνίζονται ποιο θα μαζέψει τα περισσότερα εκτός από τους ερωτευμένους. Επιβιώνει ακόμη για το κρυφό ραντεβού η έκφραση ... αυτή πάει για σφαλιγγάρια.

Ένα άλογο σβαρνίζει το οργωμένο χωράφι και εγώ όρθιος κολλητά στον πατέρα μου επάνω στην ξύλινη σβάρνα πιλοτάρω ευτυχισμένος το όχημα. Αισθάνομαι ακόμη το αποτύπωμα από το χέρι του στον ώμο μου σε κάθε στροφή να μην γείρω.

Ο πατέρας επάνω στο αλογόκαρο κολλητά στο πηγάδι. Όλη η οικογένεια αλυσίδα γεμίζει τους κουβάδες με νερό και ο πατέρας γεμίζει τα έξι πενηνταοκαδιάρικα ρετινοδοχεία. Η γέριχη φοράδα, Στρέκλα την κοροΐδευαν, σέρνει το κάρο μέχρι την εστία μιας πυρκαγιάς. Όταν η Στρέκλα πήγε κατηγορούμενη για παράνομη βόσκηση στο δάσος κηρύχθηκε αθώα όταν ο εισαγγελεύων δασάρχης της απέδωσε εύφημο μνεία για τις υπηρεσίες της ως πυροσβεστικό όχημα.

Σε αυτή την εικόνα έχει κατεβασμένο το κεφάλι και ο αδελφός του ο Πετράκης τον κατσαδιάζει άγρια.

Είχαν ανακαλύψει στο γεφύρι του Κέδρου μια φωλιά ψάρια που τους ξελιγούριαζε. Ο Μιχάλης όμως, που όλοι γνώριζαν ότι μισούσε τα μυστικά, εύκολα πρόδωσε την μεριά σε κάποιον που του κλάφτηκε για την ατσιγαρίλα. Την άλλη μέρα το δίδυμο περίλυπο έκανε μπανιστήρι στους επαγγελματίες ψαράδες περιμένοντας να του πετάξουν καμιά λίγδα για τα βρετίκια.

Τι μου θυμίζει αυτό το δίκαννο. Ο πατέρας δεν το είχε πολύ με τα γράμματα. Όταν κοντράραμε μου πέταγε και ένα μουρλάθηκες από τα πολλά γράμματα. Αντίθετα η μάννα μου είχε ευαγγέλιο τη φράση, σπούδασε να γλυτώσεις τα πόδια σου από τα αγκάθια και τα τριβόλια της Στροφιλιάς. Παρόλα αυτά πειθάρχησε πλήρως στη γραμμή της και με στήριξε με όλες του τις δυνάμεις. Παρότι δεν το είχα πολύ με τα ντουφέκια με ξάφνιασε ευχάριστα όταν στη γιορτή μου γύρω στο 1970 μου ανακοίνωσε ότι μου αγόρασε ένα δίκαννο. Το ντουφέκι ήταν το δικό του μήνυμα να μην ξεκόψω από τις ρίζες του. Αισθάνομαι όμορφα που έγινα η δική του φωνή, αποκρούοντας την επικήρυξή του ως επιβλαβούς είδους στο δάσος, για το διαρκές επί έναν αιώνα έγκλημα του καταπατητή της γης που τον γέννησε, του αέρα που ανάσανε, της κούνιας που τον κούνησε, της αυλής που έπαιξαν αυτός και τα παιδιά του, του δάσους που προστάτεψε σαν ισόβιος άμισθος πυροφύλακας.

Εδώ γύρω στο 1980 φορτώνει ένα τσουβάλι με την βοήθεια του Μιχάλη του Βασιλάκη που μας έφυγε πρόσφατα. Κομμουνιστής αλλά πολύ καλό παιδί έλεγε. Το ίδιο έλεγε πρόσφατα και για το Δημήτρη το Δεσσύλα. Η αλήθεια είναι δεν χώνεψε εύκολα ότι εγώ ξεσοΐσα πολιτικά πηδώντας το φράχτη του κόσμου που κληρονόμησε, τρέχοντας σε απαγορευμένα κόκκινα λιβάδια. Παρόλα αυτά άνοιξαν με τη μάννα μου μια μεγάλη φιλόξενη αγκαλιά για τους πολιτικούς μου φίλους κερδίζοντας την αγάπη τους.

Εδώ στα ενενήντα πέντε του είναι περίλυπος γιατί τον σταματήσαμε να καβαλάει το μηχανάκι. Θα τον θυμούνται επάνω στο παπάκι σαν το ενενηντάχρονο παιδί της αγοράς, άλλοτε να δίνει την καθημερινή του αναφορά από την επιθεώρηση σε όλα τα μπιστάνια της Μανολάδας, και άλλοτε να κάνει θελήματα.

Είναι γεγονός ότι για αυτούς που φεύγουν οι άνθρωποι μαλακώνουν, χαρίζονται, σβήνουν ή δικαιολογούν άσχημες εικόνες ακόμη και εξιδανικεύουν. Ακόμη και αν κατάφερα να κρίνω με αυστηρότητα ότι δεν μου φέρνει ευχάριστες μνήμες πάλι θα ήμουν ο μεγάλος κερδισμένος, όχι μόνο για αυτά που απλόχερα μου έδωσαν μαζί με την μάννα μου, αλλά και για αυτά που μου άφησαν αμανάτι. Η μαγική δύναμη των εικόνων θα φρενάρει το χρόνο, θα με απαγάγει για να κρύβομαι και να κάνω διαλλείματα στις πιο όμορφες στιγμές, θα ξαναζώ την όμορφη Φιλοκαλιώτικη ανατολή, θα χοροπηδάω επάνω στη φτέρη, θα κρατάω τα ηνία δίπλα του καβάλα στη σβάρνα, θα μου χαμογελάει όταν παίζω ταμπούρλο με τον ντενεκέ για να διώχνω τα σπυργίτια από το στάρι, όταν θα παίρνω από το χέρι του την καρδιά του καρπουζιού, όταν του μετρώ τα σφαλιγγάρια που μάζεπα, όταν του μετατρέπω τα κιλά σε οκάδες για να μην τον κοροϊδέψει ο έμπορας, όταν μου λέει όλα τα νέα του χωριού από το διπλανό κάθισμα στις κυριακάτικες βόλτες μας στα λημέρια του.....

Καληνύχτα Πατέρα.....

Καλημέρα παιδί μου